

РІШЕННЯ № 52

Про внесення змін до Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону

«06» травня 2025 року

м. Київ

Рада адвокатів України, заслухавши т.в.о. Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Місяця А.П. щодо надання роз'яснення чи наявні у Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі – ВКДКА) підстави для скерування матеріалів справ до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі – КДКА) іншого регіону з причин відсутності кворуму у дисциплінарній палаті для прийняття рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом припинення, виходячи з прохальної частини звернення скаржника та твердження Голови КДКА, зазначає наступне.

Відповідно до частини третьої статті 50 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон), кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Кваліфікаційна палата утворюється у складі не більше дев'яти членів, дисциплінарна - не більше одинадцяти членів палати.

Згідно з частиною шостою статті 50 Закону, засідання палати вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її членів.

Пунктом 8.2 Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 268 від 17 грудня 2013 року, зі змінами (далі – Регламент КДКА), передбачено, що рішення КДКА приймаються за наслідками обговорення та голосування більшістю голосів від загальної кількості членів її палат. У разі рівного розподілу голосів голос Голови КДКА є ухвальним. Рішення палати приймається за наслідками обговорення та голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів, крім передбачених Законом випадків.

Приписами частини першої статті 37 Закону передбачено, що дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення

перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Відповідно до частини першої статті 41 Закону, за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи.

Отже, вид дисциплінарного стягнення, зазначений у статті 41 Закону та намір його застосування, здійснюється на стадії прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Лише під час розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата має право дати оцінку обставинам і доказам, встановити наявність чи відсутність дисциплінарного проступку та, в разі необхідності, обрати відповідний вид дисциплінарного стягнення за результатами спільного обговорення та характеру встановленого дисциплінарного проступку.

Також частиною першою статті 41 Закону встановлено, що рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю приймається двома третинами голосів від загального складу палати.

Тобто лише у випадку коли таке дисциплінарне стягнення вже обране дисциплінарною палатою в результаті розгляду.

Визначення виду стягнення не може ґрунтуватись виключно на підставі прохальної частини скарги, оскільки така частина є суб'єктивною пропозицією скаржника, а не оцінкою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Більше того, навіть за наявності складу дисциплінарного проступку, що є підставою для відкриття дисциплінарної справи, дисциплінарна палата має право закрити її без застосування стягнення або застосувати інше, менш суворе дисциплінарне стягнення (попередження чи зупинення).

Отже, неможливо завчасно передбачити, яке саме рішення буде прийнято за результатами розгляду справи, оскільки це залежить виключно від встановлення чи не встановлення дисциплінарного проступку, обставин вчинення проступку, його наслідків, особи адвоката та інших обставин (абзац 2 частина перша статті 41 Закону).

Рада адвокатів України зауважує, що наявність кворуму дисциплінарної палати для застосування дисциплінарного стягнення у вигляді припинення адвокатської діяльності шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття

адвокатською діяльністю не може бути передбачений на стадії проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката чи порушення дисциплінарної справи.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури регіону не має правових підстав для звернення до ВКДКА щодо скерування матеріалів справи іншій КДКА регіону лише з мотивів прохальної частини скажника.

Питання про відсутність кворуму для застосування дисциплінарного стягнення у вигляді припинення адвокатської діяльності шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю постає виключно після розгляду дисциплінарної справи, коли така міра вже обрана за результатами розгляду матеріалів справи.

Зазначене підтверджує, що Голова КДКА не вправі одноособово визначати вид майбутнього дисциплінарного стягнення, тим більше як підставу для скерування матеріалів справи до КДКА іншого регіону.

Отже, згідно з частиною шостою статті 50 Закону, засідання палати КДКА є правомочним за наявності більше половини її членів. Це положення є імперативним та застосовується до всіх стадій дисциплінарного провадження, передбачених статтею 37 Закону.

Дві третини голосів від загального складу палати вимагається виключно для прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю (ч. 1 ст. 41 Закону).

Таким чином, кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури може забезпечити здійснення трьох стадій повною мірою (проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; порушення дисциплінарної справи; розгляд дисциплінарної справи), а також четверту (прийняття рішення у дисциплінарній справі) до моменту визначення виду дисциплінарного стягнення.

Лише в разі, якщо дисциплінарна палата за результатами розгляду справи дійде до висновку про доцільність застосування саме припинення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, але не зможе забезпечити дві третини голосів, може постати питання про відсутність кворуму для застосування саме такого виду дисциплінарного стягнення, що слугує підставою для скерування матеріалів справи згідно з п. 2.3.17 Регламенту ВКДКА.

В іншому випадку, звернення до ВКДКА є передчасним та юридично необґрунтованим, а дії голови КДКА щодо передачі матеріалів лише на підставі змісту скарги такими, що виходять за межі повноважень.

На підставі вищевикладеного, Рада адвокатів України, врахувавши пропозиції Голови Ради адвокатів України Ізовітової Л.П., керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Внести зміни та доповнення до Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 268 від 17 грудня 2013 року, із змінами (далі — Регламент КДКА), а саме:
 - пункт 4.8. Регламенту КДКА доповнити підпунктом 4.8.5. такого змісту: «У разі встановлення дисциплінарною палатою в діях адвоката дисциплінарного проступку, за який передбачено застосування дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю, за умови відсутності необхідного кворуму для прийняття такого рішення, дисциплінарна палата надсилає матеріали справи до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для вирішення питання про їх скерування до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону.».
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, а також опублікувати його на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Лідія ІЗОВІТОВА

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

Ігор КОЛЕСНИКОВ